

Η τρομοκρατία

Κατηγορία και Υπεράσπιση στο Μονσάντο*

Δεν σκοπεύω εδώ να μακρυγορήσω με βαθείς στοχασμούς κοινωνιολογικού και πολιτικού περιεχομένου για το τι είναι ή δεν είναι τρομοκρατία. Άλλοι, πιο ενημερωμένοι, το έκαναν ήδη, σ' αυτό το Δικαστήριο. Για μένα είναι αυτονόητο ότι οι αντιλήψεις περί τρομοκρατίας και τρομοκρατικών ενεργειών μεταβάλλονται σύμφωνα με τις συγκυρίες, τον τόπο, τους εκτελεστές, τους καθοδηγητές, τις αιτίες. Για να δώσω λοιπόν μερικά πρακτικά παραδείγματα: πριν τις 25 Απριλίου 1974, το ΜΑΜ (Frelimo), η ΛΚΑΑ (MPLA) και το ΑΚΑΓΠΑ (PAIGC) αποτελούσαν για την φασιστική πορτογαλική κυβέρνηση απαίσιες «τρομοκρατικές οργανώσεις», που έπρεπε να χτυπηθούν αμείλικτα και οι Σαμόρα Μασιέλ, Αγκοστίνιο Νέτο και Αμίλκαρ Καμπράλ θεωρούσαν ως επικίνδυνοι τρομοκράτες αρχηγοί, καταζητούμενοι, που έπρεπε να εξοντωθούν μ' όλα τα μέσα. Σήμερα, για τη νέα εξουσία στην Πορτογαλία, εκείνες οι οργανώσεις που τώρα είναι πολιτικά κόμματα που ελέγχουν τον κρατικό μηχανισμό, αντιπροσωπεύουν στις παλιές πορτογαλικές αποικίες, την εξουσία, επειδή την κατέκτησαν κερδίζοντας την ανεξαρτησία για τους λαούς και για τα εδάφη τους. Ο Σαμόρα Μασιέλ ως την ημέρα του πρόσφατου θανάτου του έχαιρε μεγάλης εκτίμησης και ήταν πολύ φίλος με τον Αρχηγό της Κυβέρνησης μιας ξένης χώρας, που διατηρεί καλές διακρατικές σχέσεις με την Πορτογαλία. Η κυρία Θάτσερ, πρωθυπουργός της Μεγάλης Βρετανίας, που τον δεχόταν στη Ντάουνινγκ Στρητ με τιμές και ευγένεια (κι ενώ επίσης είναι σίγουρο ότι η βρετανική κυβέρνηση, πριν τις 25

---

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΤΡΑΔΙΩΝ

Προδημοσίευση ενός αυτοτελούς τμήματος από το βιβλίο του στρατηγού Οτέλο Σαράιβα ντε Καρθάλιο που πρόκειται να κυκλοφορήσει σύντομα από τις εκδόσεις «Στοχαστής» με τίτλο Κατηγορία και Υπεράσπιση στο Μονσάντο. Η δίκη του στρατηγού των γαρυφάλλων.

Απριλίου και παρά την παλιά συμμαχία ηλικίας έξι αιώνων, έδειχνε προτίμηση προς τις τότε αποκαλούμενες «τρομοκρατικές ομάδες ή συμμορίες»), αφήνει έντεκα καθολικούς ιρλανδούς, να σαπίσουν στη φυλακή της Μαζέ, στη Βόρειο Ιρλανδία, μετά από μακρόχρονη απεργία πείνας. Για την κυρία, αυτοί οι πατριώτες δεν ήταν παρά επικίνδυνα μέλη μιας βδελυρής τρομοκρατικής οργάνωσης, του Ιρλανδικού Δημοκρατικού Στρατού (IRA), ή ίσως του κόμματος του Sinn Feinn, οργανώσεων που, εδώ και δεκαετίες, αγωνίζονται για την πλήρη ανεξαρτησία της Ιρλανδίας, εναντίον της βρετανικής αποικιοκρατίας.

Για πολλά λεγόμενα δημοκρατικά κράτη, είναι τρομοκρατικές οργανώσεις η στρατιωτική ETA και το κόμμα Herri Batasuna που, εδώ και τόσα χρόνια, αγωνίζονται για την ένωση των Βάσκων και για την ανεξαρτησία τους. Το ισπανικό κράτος, φυσικά, τις θεωρεί επίσης τρομοκρατικές. Κι όμως το ίδιο κράτος υποστηρίζει τον αγώνα της ΟΑΠ (PLO), αντιπροσώπου του παλαιστινιακού λαού στην εξέγερση για την κατάκτηση εδαφών, που του αφαιρέθηκαν βάσει γραφειοκρατικής συμφωνίας, μεταξύ ξένων δυνάμεων, υπογεγραμμένης στο γόνατο.

Φυσικά, η ΟΑΠ (PLO), που είναι το χαϊδεμένο παιδί όλου σχεδόν του αραβικού κόσμου, για τις ΗΠΑ και το Ισραήλ, τουλάχιστον, είναι επικίνδυνη τρομοκρατική οργάνωση, που πρέπει, με όλα τα μέσα, να εξαφανιστεί από προσώπου γης.

Σ' ό,τι αφορά την Πορτογαλία, ο φόβος της εγχώριας τρομοκρατίας και των συνεργατών της, καλλιεργείται από το κράτος, με διάφορα μέσα, στην συνείδηση του μέσου πολίτη. Νομίζω ότι η αναφορά σε απλά συγκεκριμένα παραδείγματα είναι ο καλύτερος τρόπος να εξουδετερώσω αυτό το φόβο. Έχω εδώ μπροστά μου ένα μικρό φυλλάδιο, που εκδόθηκε από την σκοτεινή ΔΑΠΚ/ΓΔΑ (PIDE/DGS) κατά τη διάρκεια του φασισμού. Είχε διανεμηθεί σ' όλες τις αστυνομικές υπηρεσίες και στρατιωτικές δυνάμεις και περιέχει πάνω από εκατό φωτογραφίες πορτογάλων πολιτών, ανδρών και γυναικών που, όπως διαβάξει κανείς στην εισαγωγή αυτού του πολύτιμου βοηθήματος, «θεωρούνται ικανοί, λόγω του παρελθόντος τους, να αντιδράσουν βίαια σε επέμβαση των αρχών».

Αναφέρει συγκεκριμένα:

Ο στόχος της παρούσας συλλογής φωτογραφιών είναι να γνωστοποιήσει στις αστυνομικές αρχές ένα ορισμένο αριθμό ατόμων, για τα οποία διαπιστώθηκε ότι συνδέονται με τρομοκρατικές οργανώσεις που εδρεύουν στο εξωτερικό, και που ο σκοπός τους είναι η πραγματοποίηση βίαιων πράξεων στο εθνικό έδαφος.

Επισύρουμε την προσοχή στο γεγονός ότι πολλά απ' αυτά τα άτομα καταφέρνουν να αποκτήσουν ψεύτικα ή πλαστά πιστοποιητικά, που θα τους χαρίσουν διαφορετική ταυτότητα.

Μπορεί λοιπόν να συμβεί να μην τους επισημάνει ο συνηθισμένος έλεγχος.

Μερικοί απ' αυτούς, λόγω παρελθόντος, θεωρούνται ικανοί να αντιδράσουν βίαια σε επέμβαση των αρχών.

Από κείνα τα ονόματα «επικίνδυνων τρομοκρατών», σύμφωνα με τη γνώμη της αστυνομίας και της εξουσίας της εποχής εκείνης, θα αναφέρω μόνο μερικά. Επειδή είναι σήμερα πιο γνωστά στο μέσο πολίτη, επιτρέπουν μια πιο εύκολη σύγκριση με τη σκέψη της προκατόχου της σημερινής Α/ΚΔΔΕ (PJ/DCCB), στα πλαίσια της

πολιτικής καταδίωξης. Εκτός απ' αυτό, νομίζω ότι αυτή η ανάγνωση μπορεί και να μας διασκεδάσει:

- Ερμίνιο ντα Πάλμα Ινάσιο, τέως πρόεδρος της Ομοσπονδίας του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Αστικής Περιοχής της Λισσαβώνας, και στέλεχος του ΣΚ (PS).
- Ζοζέ Αουγκούστο Μπατίστα Λόπεζ Σεάμπρα, τέως Υπουργός Παιδείας, καθηγητής πανεπιστημίου και προς το παρόν πρέσβης της Πορτογαλίας στην UNESCO, στέλεχος του ΣΔΚ (PSD).
- Φρανσίσκο Σερούκα Σαλγκάδο, στέλεχος του ΣΚ (PS) και παραγωγός της πορτογαλικής τηλεόρασης (RTP).
- Καμίλο Ταβάρεζ Πορτάγκουα, σήμερα γεωργός στο Αλεντέζο, ιδρυτής του ΣΕΕΔ (LUAR).
- Φερνάνδο Αντόνιο Πιτέιρα Σάντος, καθηγητής πανεπιστημίου (της Φιλοσοφικής Σχολής) και αναπληρωτής διευθυντής της εφημερίδας *Diario de Lisboa*.
- Έλντερ Ματέους Περέιρα ντα Κόστα, πολυβραβευμένος θεατρικός συγγραφέας, σκηνοθέτης του Θιάσου «A Bagaça» (Η καλύβα).
- Αντόνιο Μπρότας, τέως Γραμματέας του Συμβουλίου Επικρατείας, καθηγητής πανεπιστημίου.
- Εουρίκο ντε Καρθάλιο Φιγκεϊρέδο, καθηγητής πανεπιστημίου, διάσημος ψυχίατρος, βουλευτής και διοικητικό μέλος του ΣΚ (PS).
- Μαρία Αντόνια Φιαδέιρο, δημοσιογράφος, συνεργάτης της εφημερίδας *Diario de Noticias*, συγγραφέας.
- Μανουέλ Αλέγκρε, βουλευτής και αρχηγός του ΣΚ (PS), τέως Γραμματέας του Συμβουλίου Επικρατείας.
- Μανουέλ Λουσένα, συγγραφέας, καθηγητής πανεπιστημίου.
- Μανουέλ Τίτο ντε Μοράιζ, πολιτικός μηχανικός, ιδρυτής του ΣΚ (PS), του οποίου είναι ο σημερινός αρχηγός, βουλευτής και τέως πρόεδρος της Βουλής.
- Πέδρο Ράμος ντε Αλμέιδα, αρχιτέκτονας.
- Σίλας Σερκέιρα, καθηγητής, γενικός γραμματέας του Πορτογαλικού Συμβουλίου για την Ειρήνη και την Συνεργασία και κύριος υποκινητής των πορτογαλικών ειρηνιστικών κινήσεων, διεθνώς αναγνωρισμένος.
- Αλφρέδο Μαργαρίδο, συγγραφέας, δημοσιογράφος, καθηγητής πανεπιστημίου.

Τα λεγόμενα δημοκρατικά κράτη εκμεταλλεύονται τις εκτιμήσεις τους για το τι είναι «τρομοκρατία» και τους όχι πάντα δίκαιους και ορθούς χαρακτηρισμούς των οργανώσεων ως «τρομοκρατικών» και τους ανεμίζουν σαν μπαμπούλα μπροστά στα μάτια των έντρομων πολιτών, για να δικαιολογήσουν την ενίσχυση των μηχανισμών της ασφάλειάς τους και για να ασκήσουν, κατά τον τρόπο αυτό, μεγαλύτερο έλεγχο πάνω στον πληθυσμό. Υποκρύπτουν έτσι την ανάγκη τους να διατηρήσουν το μονοπώλιο της βίας και να ασκήσουν την κρατική τρομοκρατία, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό.

Όταν μια ομάδα ή μέλος ομάδας, εκτελώντας διαταγές, τοποθετεί βόμβα σε αεροπλάνο με σκοπό να προκαλέσει έκρηξη κατά τη διάρκεια της πτήσης, ή σε τρένο, σε κινηματογράφο σε καφενείο, σε ταχυδρομείο, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν αδιάκρι-

τα άνθρωποι, η πράξη αυτή είναι ασφαλώς μια τρομοκρατική ενέργεια, επειδή αποβλέπει στο να δημιουργήσει φόβο και πανικό στον ανώνυμο πολίτη. Για μένα όμως είναι επίσης τρομοκρατική ενέργεια, όταν η αστυνομία, με την πρόφαση της τήρησης της τάξης και της ασφάλειας (αγαπημένες λέξεις της άρχουσας τάξης), επιτίθεται με γκλοπς ή με πυροβολισμούς εναντίον μιας ειρηνικής λαϊκής διαδήλωσης και σκοτώνει με πυροβολισμούς «στον αέρα» φιλειρηνικούς πολίτες... που ασκούν τα πολιτικά τους δικαιώματα, όπως συνέβη συχνά στην Πορτογαλία, ακόμη και μετά τις 25 Απριλίου και προπαντός μετά τις 25 Νοεμβρίου. Ή όταν ξυλοκοπείται άγρια ο ανύποπτος πολίτης που οδηγήθηκε, συχνά κατά λάθος, σε κάποιο αστυνομικό τμήμα, κάτι που έχει γίνει πια ρουτίνα, ή εκτελείται ένας ανώνυμος πολίτης επίσης κατά λάθος, από έναν αστυνόμο ή από περιπολικό της Ασφάλειας, χωρίς ποινικές συνέπειες για τους δράστες επειδή, λένε, βρίσκονταν σε υπηρεσία. Τέτοιες ενέργειες καλύπτονται εκ των προτέρων από το δημοκρατικό καθεστώς, επειδή διαπράττονται από τις κατασταλτικές δυνάμεις. Οι ενέργειες των ΛΔ25 (FP 25), όπως κατάλαβα από τη μελέτη μου, θεωρούνται «τρομοκρατικές» μόνο και μόνο επειδή διαπράχθηκαν από ομάδες ή στοιχεία ξένα και αντίθετα προς τους μηχανισμούς του καθεστώτος και αποτελούν έτσι μια συνεχή απειλή εναντίον του. Πράγματι, η ακρίβεια των στόχων, που οι ΛΔ25 (FP25) διάλεξαν για τις ένοπλες ενέργειές τους, τις μετατρέπει σε επιλεγμένες πολύ περιορισμένης εμβέλειας πράξεις βίας που λίγη σχέση έχουν με τις προαναφερόμενες κτηνώδεις και αδιάκριτες ενέργειες εναντίον ανωνύμων, αθώων και φιλειρηνικών ατόμων.

Σχετικώς με τα προαναφερόμενα, μη τυχόν και δώσω την εντύπωση ότι υποστηρίζω την μη-κρατική τρομοκρατία και τις ΛΔ25 (FP25) ως οργάνωση!

Απλούστατα, κι εγώ και η οργάνωση, με την οποία είμαι τόσο στενά δεμένος, απορρίπτουμε την αντιτρομοκρατική ρητορεία. Και δεν είμαστε οι μόνοι. Θα πω γιατί. Στις 11 του περασμένου Δεκεμβρίου το Υπουργικό Συμβούλιο κατέστησε τον υπουργό Κυβερνήσεως και Εσωτερικής Διοίκησης αρμόδιο για «το συντονισμό του συνόλου της αστυνομίας, των υπηρεσιών αλλοδαπών, των τμημάτων πληροφοριών και ασφάλειας, με δικαιοδοσίες και στο ναυτικό, με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και της εγκληματικότητας», σύμφωνα με κείμενο που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα *Diario da Republica*.

Στην αρχή του τελευταίου τριμήνου του 86, ο Πολιτικός Μηχανικός Εουρίκο ντε Μέλο, που δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε στο ελάχιστο ως ενταγμένος στον πολιτικό χώρο της αριστεράς, εκπροσώπησε την Πορτογαλία στη σύνοδο των Υπουργών Εσωτερικών και Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που έγινε στο Λονδίνο. Η Σύνοδος, που είχε συγκληθεί από τη Γαλλία με υποστήριξη της ΟΔΓ (RFA), είχε ως μοναδικό θέμα συζήτησης προβλήματα ασφάλειας και τρομοκρατίας.

Υιοθετήθηκε ένα πακέτο αποφάσεων με τη σύμφωνη γνώμη όλων των κρατών μελών της ΕΟΚ (CEE).

Διαβάζω στη συνέχεια μερικές δηλώσεις του Υπουργού κυβερνήσεως, κατά τη διάρκεια της συνόδου. Αναφέρω τη σχετική είδηση του *Diario de Lisboa*, στο σημείο που μας ενδιαφέρει:

Κάνοντας μια ανάλυση της εφαρμογής τους (των μέτρων που υιοθετήθηκαν στη σύνοδο της ΕΟΚ) στην Πορτογαλία, ο υπουργός Εουρίκο ντε Μέλο ισχυρίστηκε ότι ο ισχύον νόμος περί ελέγχου των ξένων είναι ήδη αρκετά αυστηρός και επομένως «δεν είναι ανάγκη να τροποποιηθεί πολύ». Κατά τη

γνώμη του, τα μέτρα που υιοθετήθηκαν στην χθεσινή συνέλευση εντάσσονται στο νόμο αυτό, φτάνει να τον εφαρμόσουμε σχολαστικά. Υπογράμμισε επίσης την απόφαση να τηρηθεί μια στάση αλληλεγγύης με την υπόλοιπη Κοινότητα.

Ο Ευρικό ντε Μέλο ισχυρίστηκε ενώπιον των συναδέλφων του της ΕΟΚ ότι, αν και η Πορτογαλία δεν είναι από τις ευρωπαϊκές χώρες που μαστίζονται πιο πολύ από την τρομοκρατία, αυτό δεν θα πει ότι δεν παραμένει άγρυπνη, επειδή από τη μια στιγμή στην άλλη μπορεί να διαπιστωθεί αύξηση των δραστηριοτήτων αυτών. Έκανε επίσης κατανοητό ότι η πορτογαλική προσέγγιση του θέματος γίνεται με μετριοπαθή τρόπο: «Δεν κάνω αντιτρομοκρατική ομιλία, αλλά ειρηνική ομιλία».

Σε ερώτηση αν αυτά τα μέτρα της Κοινότητας συμπεριλαμβάνουν και τη δραστηριότητα των ΛΔ25 (FP25), ο Ευρικό ντε Μέλο απάντησε ότι οι δραστηριότητες αυτές αποτελούν «εσωτερικό πρόβλημα, που εμείς οι ίδιοι στην Πορτογαλία πρέπει να πολεμήσουμε σε δύο στάδια: στο πρώτο ψυχολογικά, αποδείχνοντας στους δράστες ότι το έγκλημα δεν ωφελεί και στη συνέχεια, αν οι άνθρωποι αυτοί δεν καταλάβουν ότι αυτή η παιδαγωγική περιέχει μια πολύ βαθιά αλήθεια, πολεμώντας και εξοντώνοντάς τους, με τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας».

Σ' ό,τι αφορά εμένα, εξακολουθώ να διαφωνώ με τις αντιλήψεις, λανθασμένες κατά τη γνώμη μου, των οπαδών και στελεχών των ΛΔ25 (FP25). Προσωπικά, λυπάμαι ακόμη που δεν ήθελαν να εγκαταλείψουν τις ουτοπικές και βολонταριστικές απόψεις τους για μια εύκολη προσχώρηση της εργατικής μας μάζας στην οργάνωσή τους, διαμέσου του παραδείγματος της βίαιης ένοπλης πάλης εναντίον της βίας της άρχουσας τάξης. Θα είχαν εμπλουτίσει τις υποδομές του Συνολικού Σχεδίου, με την δραστήρια συμμετοχή τους.

Στα πλαίσια του ΣΣ (PG) εξακολουθούμε να υποστηρίζουμε την καταπολέμηση του

Ο Οτέλο ντε Καρβάλιο με μερικούς συντρόφους του στη δίκη

φασισμού και όλων των μορφών καπιταλιστικής και ιμπεριαλιστικής καταστολής και καταπίεσης και το διαρκή αγώνα για τους στόχους της σοσιαλιστικής επανάστασης. Γνωρίζουμε ότι έχουμε ένα επίπονο και σκληρό δρόμο μπροστά μας και προβλέπουμε τις τεράστιες δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουμε, εξ αιτίας, προπαντός, της δυσκολίας προσχώρησης της εργατικής μάζας σ' ένα πολιτικό σχέδιο, που προσπαθεί να την κάνει να συνειδητοποιήσει την ανάγκη να ενώσει τις δυνάμεις της για τον αγώνα, εναντίον του φασισμού, στην περίπτωση που θα επιστρέψει στην Πορτογαλία, ή για την κατάκτηση της εξουσίας, αν σημειωθούν συγκυρίες καταστολής που θα οδηγήσουν στην έκρηξη της επανάστασης.

Όπως έλεγε ο ναύαρχος που βρέθηκε κάποια μέρα πρωθυπουργός, ο λαός μας είναι ήρεμος, ικανός να υποφέρει ήσυχα εξήντα χρόνια ισπανικής κατοχής ή σαράντα οκτώ φασιστικής δικτατορίας. Μέχρι την ημέρα, που μια χούφτα πατριώτες και ανυπότακτοι θα αποφασίσουν να τα παίξουν όλα για όλα και να χτίσουν τη σοσιαλιστική κοινωνία.

Αλλοτριωμένοι, λόγω του πολιτικού καθεστώτος που εγκαθιδρύθηκε από την άρχουσα τάξη, οι εργάτες βρίσκονται ακόμη τελείως αποξενωμένοι από την έννοια του αγώνα, για την κατάκτηση της εξουσίας με σκοπό την διαμόρφωση της σοσιαλιστικής κοινωνίας.

Επειδή «ο φόβος της ελευθερίας, γεννά μέσα τους την υπερηφάνεια της σκλαβιάς», απλώς αγωνίζονται ακόμη για λόγους καθαρά οικονομικούς, χωρίς πιο ευγενείς ορίζοντες μεγαλείου και αξιοπρέπειας.

Γι αυτό, ο δρόμος πρέπει ν' ανοιχτεί θήμα προς θήμα, χωρίς να προκαλέσει την υπερβολική οργή και την άγρια επίθεση των μηχανισμών καταστολής της άρχουσας τάξης. Χωρίς να δημιουργήσει καταστάσεις σαν τη σημερινή, όπου απογοητευμένα στελέχη και οπαδοί εγκαταλείπουν τον αγώνα, γιατί έπαψαν να πιστεύουν στη δυνατότητα πραγματοποίησης του ωραίου τους ονείρου για μια νέα κοινωνία με νέους ανθρώπους αδελφική, δίκαιη και ισότιμη.

Παρά την πραγματική σύγκρουση ιδεών και τακτικής, που μας φέρνει αντιμέτωπους με τις ΔΔ25 (FP25), πρέπει να αναγνωρίσουμε την τόλμη των μελών τους, αποφασισμένων να θυσιάσουν τα πάντα, ακόμη και τη ζωή τους, για ένα ιδανικό. Μόνο που θεωρώ ότι, ακόμη και έχοντας υπ' όψη τον υψηλό σκοπό της υπόθεσης, πληρώνουν με πολύ υψηλή τιμή, κατά τρόπο τόσο σπάταλο και άδοξο, τον κίνδυνο που διατρέχουν, και που εντάσσεται σε μια πράξη τόσο ακατάλληλη για τις συγκεκριμένες συνθήκες μιας συγκεκριμένης χώρας κι ενός συγκεκριμένου λαού.

Για κάτι όμως είμαι σίγουρος: για την ανάγκη που όλοι αισθανόμαστε να αντιμετωπίσουμε τους εχθρούς της ελευθερίας, για την ανάγκη να προβάλλουμε την πιο δυνατή και αποφασιστική αντίσταση εναντίον όσων προσπαθούν να μας αφαιρέσουν εκείνη την ελευθερία.

«Η αντίσταση εναντίον της τυραννίας είναι το πρώτο χρέος του ελεύθερου ανθρώπου. Και οφείλει να το κάνει αμέσως, πριν εκείνη ξεφυτρώσει, πριν ριζώσει και δυναμώσει, γιατί μετά, θα είναι πιο δύσκολο να την συντρίψει».

Με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, όλοι οι κατηγορούμενοι σ' αυτή τη δίκη είχαν συμμετάσχει στη συναρπαστική επαναστατική περίοδο που ζήσαμε σ' αυτή τη χώρα μεταξύ 25 Απριλίου 1974 και 25 Νοεμβρίου 1975, στους αγώνες των εργατών για την εγκαθίδρυση της λαϊκής εξουσίας στην Πορτογαλία. Και είχαν την ευκαιρία να διαπιστώσουν ότι, με άδεια χέρια, οι εργάτες κατάφεραν:

- Να καταλάβουν γη για καλλιέργεια και σπίτια ανοίκιαστα για κερδοσκοπικούς λόγους·
- Να διαχειριστούν χρεωκοπημένες και/ή εγκαταλειμμένες απ' τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεις·
- Να δημιουργήσουν όλων των ειδών τους συνεταιρισμούς·
- Να οργανωθούν δημοκρατικά στρατόπεδα·
- Να συγκροτήσουν, επιτροπές εργατών στις επιχειρήσεις, επιτροπές κατόικων στα προάστια των πόλεων, και στα χωριά·
- Να ιδρύσουν ενώσεις φοιτητών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα·
- Να προωθήσουν μορφές οργάνωσης της νεολαίας.

Όταν μετά τις 25 Νοεμβρίου 1975, οι εργάτες έχασαν την ελευθερία δράσης, διαπιστώθηκε αμέσως η εντυπωσιακή αύξηση όλων των αστυνομικών κατασταλτικών δυνάμεων του νέου πολιτικού καθεστώτος, οι οποίες σε δέκα χρόνια μάλλον πενταπλασιάστηκαν. Οι δυνάμεις αυτές πραγματοποίησαν κατασταλτικές επιχειρήσεις με το πρόσχημα της αποκατάστασης της τάξης και της ασφάλειας.

Σήμερα στην Πορτογαλία η πολιτική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από:

- Γενικευμένη εκμετάλλευση και καταστολή·
- Ανησυχητική αύξηση της πείνας, όπως διαπιστώθηκε από ευρύτερους τομείς της κοινωνίας·
- Δημιουργία Τμημάτων Πληροφοριών και Ασφάλειας, με σκοπό την αναγέννηση μιας πιο εξειδικευμένης αστυνομικής πολιτικής·
- Ύπαρξη όλο και πιο δυναμικών επεμβάσεων του καπιταλισμού·
- Έλεγχο της εθνικής οικονομίας εκ μέρους των μεγάλων ξένων μονοπωλίων·
- Επάνοδο του χρηματιστηρίου, των ασφαλιστικών εταιρειών και των εθνικοποιημένων επιχειρήσεων· στο καθεστώς ιδιωτικής λειτουργίας·
- Αυθαίρετη πτώχευση επιχειρήσεων που οι εργάτες θεωρούσαν βιώσιμες·
- Μαζικές απολύσεις και συμβάσεις επί προθεσμία, με αποτέλεσμα την αύξηση του ποσοστού ανεργίας·
- Εργατική νομοθεσία που αποβλέπει στον τερματισμό της οργάνωσης των εργατών σε επίπεδο συνδικάτων, συμβάσεων, κλπ.
- Διαφθορά σε όλα τα επίπεδα της κρατικής μηχανής, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στις επιχειρήσεις, κλπ.
- Επαναφορά διαφόρων βαθμών λογοκρισίας στην κουλτούρα και στα μέσα ενημέρωσης·
- Υποβιβασμό και δυσφήμιση της Βουλής, της κυβέρνησης και των διάφορων φορέων της εξουσίας.

Οι επαναστάτες αγωνιστές, φυλακισμένοι στα πλαίσια αυτής της δίκης, υποστήριξαν πάντα τη θία της μάζας εναντίον της αδικίας, της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης, υπέρ του δικαιώματος της εργασίας και της δίκαιης και τακτικής αμοιβής, υπέρ της στέγασης, της ιατρικής περίθαλψης και της μόρφωσης.

Πάντα υποστήριξαν ανεπιφύλακτα τους καταπιεσμένους λαούς της Παλαιστίνης, της Δυτικής Σαχάρας, της Νικαράγουας, της Χιλής, του Ελ Σαλβαδόρ.

Πάντα υπεράσπισαν και υποστήριξαν την ανάγκη ενός πολιτικού σχεδίου, που η δεξιά και η σοσιαλ-δημοκρατία καταπολεμά, ενός σχεδίου λαϊκής εξουσίας και άμεσης δημοκρατίας.

Θεωρούμε πάντα ότι η σοβαρή κρίση του παγκοσμίου καπιταλισμού, που σήμερα περνά μια φάση ανάκαμψης λόγω της πτώσης της τιμής του πετρελαίου και του δολαρίου, μπορεί να προκαλέσει την εμφάνιση νέων μορφών φασισμού στην Πορτογαλία, όπου άλλωστε σήμερα φτάσαμε ήδη σε ανησυχητικά επίπεδα καταστολής, παρόμοια μ' εκείνα που υπήρξαν πριν από τις 25 Απριλίου 1974.

Όπως δήλωσα συνέχεια, κατά τη διάρκεια αυτής της δίκης πολιτικής καταδίωξης, που οι δικαστικές αρχές από τις 19 Ιουνίου 1984, ξεκίνησαν εναντίον μου και εναντίον των ΔΛΕ (FUP), σε συνεργασία με την Ασφάλεια και με το ποινικό Δικαστήριο, το πολιτικό σχέδιο που προώθησα από το 1977 και συγκεκριμενοποιήθηκε τον Απρίλιο 1978 ξεκίνησε από την ανάγκη να οργανωθεί μια δύναμη λαϊκής αντίστασης εναντίον του κινδύνου επανόδου οποιασδήποτε μορφής φασισμού στη χώρα μας, όπως άλλωστε αναφέρεται σε έγγραφα που κατασχέθηκαν από την αστυνομία.

Πατριωτικό σχέδιο! Έτσι το απεκάλεσε πετυχημένα ο σύντροφός μου Ζοζέ Μόουτα Λιζ.

Τηρούμε πεισματικά την άποψη που μας καθοδήγησε. Και δεν είμαστε μόνοι στην ανάλυσή μας. Ο Δρ. Μάρκες Βιντάλ, Γενικός Διευθυντής της Ασφάλειας, υπεύθυνος για το ξεκίνημα όλης αυτής της διαδικασίας, λόγω ειδικών πληροφοριών και αρμοδιοτήτων, όταν ακόμη κρατούσε τη θέση στην Εισαγγελία δήλωσε κατά τη διάρκεια συνέντευξης που παραχώρησε στις 16 Οκτωβρίου του περασμένου έτους στο δημοσιογράφο Δρ. Μιγκέλ Σόουζα Ταβάρεζ, στην εκπομπή «πρόσωπο με πρόσωπο», ότι «στην Πορτογαλία υπάρχει μια συγκαλυμμένη τρομοκρατία της δεξιάς».

Γι αυτό θεωρούμε ότι πρέπει να είμαστε συνέχεια άγρυπνοι, γιατί είναι χρέος μας να εμποδίσουμε την επιστροφή του φασισμού και να προστατεύσουμε το ανεκτίμητο αγαθό της ελευθερίας του πορτογαλικού λαού.

Οι δραστηριότητες του ΛΔ25 (FP25) και η επιμονή τους σε μια *πρακτική* με την οποία διαφωνώ, μας έφεραν αναμφισβήτητα σε δύσκολη θέση και έδωσαν αφορμή για μια άγρια και παράλογη πολιτικό-αστυνομική καταδίωξη. Κι όμως, για τόσους και τόσους αυτοαποκαλούμενους δημοκράτες, που σήμερα κυκλοφορούν στους διαδρόμους της Βουλής (Σάο Μπέντο) και κινούνται στους κυβερνητικούς κύκλους, δεν έχω την ίδια πεποίθηση που τρέφω σήμερα για τους καταδιωγμένους αγωνιστές των ΛΔ25 (FP25);

- 'Ότι κάποτε θα 'ρθει η ώρα που θα βρεθούμε πλάι-πλάι στο ίδιο αγωνιστικό χαρακώμα. Γι αυτό, και παρ' όλα αυτά, τους θεωρώ συντρόφους και μελλοντικούς μας συναδέλφους, αδέρφια στον ίδιο αγώνα.

Μετάφραση: Βασίλης Σαραντάκος